Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 123. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 29-го ТРАВНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 29, 1980 No. 123. VOL. LXXXVII.

У Вінніпеґу відзначено річницю вбивства В. Івасюка

Вінніпег (КУК).—У травні 1979 року, в Брюхозецькому лісі під Львовом, знайдено тіло вбитого агентами КҐБ Володимира Івасюка — найбільш популярного композитора сучасної України. Його „Червона Рута" стала бойовою піснею нескореного українського народу. В похоронах Івасюка взяли участь десятки тисяч народу, а його могила на Личаківському Кладовищі стала святинею, яку безперервно відвідує молодь України.

Першу річницю смерти композатора Володимира Івасюка відзначено в Канаді поминальними зібраннями. 9-го травня ц.р. У Вінніпеґу зібралось понад 250 осіб у залі Вінніпезької Ґалерії, на запрошення Ініціятивного Комітету та Українського Студентського Літературного Кружка, якого опікун проф. Я. Розумний відкрив поминальну програму знаменитим словом. В Едмонтоні, з ініціятиви Відділу КУК під головуванням д-ра М. Суховерського, відправлено панахиди в катедрах обох українських церков, і 2-го травня відзначено пам'ять незабутнього композитора в залі УНО при участі понад 400 осіб. А 15-го травня в Торонто зорганізовано поминальне зібрання за старанням Української Буковинської Громади під головуванням мгра В. Коваля.

На цих поминках Володимира Івасюка зворушливі спогади про життя і творчість незабутнього композитора України виголосив гість із Ню Йорку Віталій Лехтер, довголітній товариш шкільної лавки померщого. У Вінніпеґу В. Лехтер, у товаристві представників Централі КУК і членів Ініціятивного Комітету, відвідав посадника Вінніпеґу П. МекҐонігал, яка виявила велике зацікавлення справою вбивства Володимира Івасюка у Львові, який з Вінніпегом є пов'язаний договором „братерської співпраці".

Дня 20-го жовтня 1979 року, з ініціятиви Централі КУК, делеґати всеканадської Річної Конференції КУК у Торонто винесли одноголосну резолюцію-звинувачення за цей черговий злочин КҐБ проти українського народу, за який відповідальність перед Україною і перед народами всього світу паде на уряд Совєтського Союзу.

ПІВДЕННОКОРЕЙСЬКІ ЛІДЕРИ ЗАКЛИКАЮТЬ ДО ЄДНОСТИ

Сеул, Південна Корея.— Урядові і військові лідери Південної Кореї, здобувши при допомозі військових частин місто Квангджу від опозиційних елементів і заспокоївши дещо розбурхану хвилю протестів в інших містах, закликають тепер населення до єдности, „загоєння ран" і привернення порядку та пошанування державних законів.

Рівночасно тут і там вони висловлюють побоювання, що протестні акції в Кванґджу й інших більших містах Південної Кореї були тільки початком відкритої конфронтації опозиційних до уряду елементів, яких підтримують студенти і частина робітництва. Проблема ще і в тому, — кажуть закордонні кореспонденти, — що під теперішню пору у Південній Кореї немає стабільного уряду і цю ситуацію зручно використовують опозиційні партії, домагаючись перебудови цілої державної системи, передачі влади в цивільні руки і зміни конституції.

Розвитком подій у Кореї, де станціонують американські військові частини, цікавиться також Вашінґтон, речники якого вже кількакратно займали становище до подій у тій країні.

Президент Південної Кореї Чой Кю Гаг, який під час напруження довший час перебував з офіційною візитою в країнах Близького Сходу, видав тепер окреме звернення до народу, наказуючи рівночасно урядові покликати спеціяльну комісію, яка займеться допомогою і переглядом усіх справ пов'язаних з подіями Кванґджу, місті, яке начисляє понад 800,000 населення. Маючи на увазі постійну загрозу з боку комуністичної Кореї, яка кожної хвилини може використати внутрішнє непорозуміння на півдні, головний речник уряду в Суелі, міністер інформації при теперішньому уряді Лі Кванг Пйо, закликав населення Південної Кореї до застанови і до розв'язки усіх проблем шляхом компромісу. Опозиція натомість не хоче миритися і звернулася до Уряду ЗСА, щоб він інтерніював, бо у противному випадку вони знову розпічнуть акції проти уряду в Сеулі, якщо тільки трапиться їм для цього нагода.

ЗМІНИ В ЄРУСАЛИМІ ВКАЗУЮТЬ НА ЗАГОСТРЕННЯ

Єрусалим, Ізраїль. — Резигнація дотеперішнього міністра оборони Ізраїлю, Езера Вайцмана, потягнула за собою номінацію на керівні пости в кабінеті Менахема Беґіна таких осіб, яких політична постава виразно вказує на майбутню радикалізацію ізраїльської політики.

Колишній міністер оборони Вайцман, раніше права рука Беґіна, ступнево тратив свої впливи на політичні рішення ізраїльського кабінету. Врешті опинився він у ситуації, подібній до тої, в якій був опинився перед тим міністер закордонних справ Моше Даян, який остаточно зрезиґнував. Вайцман у своєму резиґнаційному листі заатакував персонально Беґіна, який йому відповів не менше гостро.

Негайно після резиґнації Вайцмана прем'єр Беґін запропонував нового кандидата на пост міністра оборони. Тим кандидатом є дотеперішній міністер закордонних справ Їцак Шамір, відомий прихильник посилення ізраїльських поселень на західньому березі Йордану та противник мирового договору з Єгиптом. Номінація Шаміра на пост міністра оборони викликала чимале незадоволення серед деяких партнерів коаліційного кабінету Беґіна. Намагаючись ослабити опозицію, Беґін запропонував на пост міністра закордонних справ який опустив Шамір, провідника Ліберальної партії, дотеперішнього міністра енерґії, Їцака Модая.

Зміна на ключевому пості міністра оборони характеристична ще й тим, що новий міністер зовсім інакше дивиться на комплекс своїх завдань. Коли Вайцман був наче технічним наставником над генеральним штабом ізраїльських збройних сил, то Шамір так само, як і Беґін, колишній підпільник і керівник підпільної організації „Штерн", є стратегом. Організація „Штерн" була значно радикальнішою від „Цвай Леумі", яку провадив Беґін. Після війни Шамір був одним з керівників ізраїльської розвідочної організації „Мосад". Він менше заінтересований технікою військових операцій, але увесь час спеціялізувався в ґльобальній стратеґії.

ШУМУК РОЗПОВІДАЄ ПРО СВІЙ ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ

Ню Йорк, Н.Й. (Пресова служба ЗП УГВР). — Данило Шумук, український політичний в'язень польських, німецький і совєтських тюрем і концтаборів, у яких він перебув 35 років, написав відкритого листа до керівників апарату терору СССР. Текст того документу поширюється у самвидаві. Передаємо його в цілості.

Данило Шумук

„Відкритий лист до тих, хто дає надхнення репресивним органам СССР і керує ними — від репресованого за висловлення своїх переконань ШУМУКА Д.

В квітні 1945 року я був засуджений на 20 років каторжних робіт у віддалених місцях СРСР (Норильськ-Заполяр'я) за участь в українському національно-визвольному русі, хоч конкретно мене не звинуватили у жадних діях. Через одинадцять і півроку в серпні 1956 року Комісія Президії Верховної Ради СРСР звільнила мене, знявши судимість і пораження в правах. У травні 1958 року на підставі фальшивих показів підставних свідків мене знову засудили на 10 років позбавлення волі за те, що я нібито займався антирадянською аґітацією, хоч фактично мали на увазі моє широке листування з колишніми політичними в'язнями. Я відбув і цей термін. У червні 1972 року мене засудили на новий 10-річний строк позбавлення волі в особливо суворих таборах та на п'ять років заслання за написання спогадів і роздумів про все пережите за моє нелегке життя. Я караюся в СРСР вже 29 років, а порахувавши всі репресії польської довоєнної влади та німецької влади на Україні, караюся в неволі 35 років. Але ж я ні перед Польщею, ні перед Німеччиною, ні перед Росією нічим не завинив, бо на території цих держав не бував.

З листопада 1978 року парлямент Канади одноголосно ухвалив резолюцію-розпочати клопотання перед урядом СРСР про моє звільнення з місць позбавлення волі за станом здоров'я й через похилий вік та про еміграцію доКанади, до своїх родичів.

На вищезгадане клопотання канадського уряду посольство СРСР в Оттаві відповіло від імени радянського уряду, що я нібито воєнний злочинець і тому мене не можна звільнити. З того часу посольство СРСР в Оттаві зводить на мене наклепи всіма доступними йому засобами й очорнює моє ім'я перед канадським урядом і народом. З огляду на цю обставину я змушений зробити короткий екскурс у своє минуле.

15 травня 1941 року мене як військовозобов'язаного призвали до радянської армії і відправили до будівельного батальйону на укріп-

(Закінчення на стор. 4)

Юнаки Клівленду здобули футбольне першенство УСЦАК

Клівленд, Огайо. (О.Твардовський). — Згідно з календарем ювілейних імпрез УСЦАК, в днях 24-25 травня ц. р., тут на площах Бродвю Гайтс і Святопокровського Осередку пройшли першенські гри копаного м'яча, в яких взяли участь юнацькі дружини таких українських спортових осередків: УАСТ Рочестер, УСО „Тризуб" Філядельфія, СК СУМА „Крилаті" Йонкерс, УСВТ „Чорноморська Січ" Нюарк і УАСТ „Львів" Клівленд.

Перше місце здобула дружина господарів — УАСТ „Львів", яка в змаганнях круговою системою виборола 7:1 точок. Чергові місця зайняли: СК СУМА „Крилаті" Йонкерс (6:2 точок), УСВТ „Чорноморська Січ" Нюарк (5:3 точок), УСО „Тризуб" Філядельфія (1:7 точок) і УАСТ Рочестер (1:7 точок).

Офіційне відкриття турніру відбулося у суботу в год. 1-ій по полудні на прикрашеній прапорами площі Святопокровського Осередку. Коротку святкову церемонію перевів голова УАСТ „Львів" д-р Б. Чепак, який привітав змагунів дружин, їх провідників та присутніх членів Управи УСЦАК: голову Р. Куціля, заступника М. Стебельського, заступника С. Маланчука і пресового референта О. Твардовського. В суботу ввечері по закінченні першої рунди змагань відбулися спільна вечеря і товариська зустріч із участю оркестри в залі кафетерії школи св. Йосафата в Пармі.

Церемонія закриття, вручення першунові чаші і грамот усім дружинам відбула у неділю, перед вечором по закінченні останніх першенських змагань. Кінцевою точкою цього першого юнацького турніру копаного м'яча УСЦАК проводив голова УАСТ „Львів" д-р Б. Чепак. Чашу і грамоти вручував голова УСЦАК-Захід мґр С. Маланчук.

Турнір підготовили і провадили такі особи, які входили до Ділового комітету: інж. А. Шепарович, д-р Б. Чепак, І. Росул, І. Жиґа, п-і Л. Шепарович, М. Росул, О. Росул і Ярослав Чухрай.

Картер і Реґен прямують до перемоги

Вашінґтон. — У правиборах у вівторок, 27-го травня, які відбулися в стейтах Кентакі, Арканзо, Невада й Айдаго, визначну перемоґу над сенаторм Кеннеді дістав президент Джіммі Картер, з того в Кентакі у відношенні 3 до 1,а в Арканзо — 2 до 1, що значно збільшило число його делеґатів на Конвенцію. За деякими підрахунками Картерові все ще бракує яких 30 делеґатів, які він правдоподібно дістане у правиборах „Великого вівтірка" 3-го червня, коли правибори відбуватимуться у восьми стейтах.

Республіканський претендент на номінацію Роналд Реґен, що йому вже не перешкоджає Джордж Буш, — який напередодні правиборів взагалі відтягнув свою кандидатуру з правиборів, хоч все ще залишається „активним кандидатом" для того, щоб дістати „метчінґ" фонди для сплати передвиборчих боргів, — дістав у стейті Кентакі аж 80 відсотків голосів і таку кількість делеґатів у всіх цих правиборах, що значно перевищує число потрібних для номінації на першому бальоті під час Республіканської Конвенції.

Номінація Реґена цілком запевнена, як теж запевнена номінація і президента Картера, не зважаючи на все ще великі амбіції його суперника сенатора Едварда Кеннеді, який, проте, не має виглядів на перемогу, навіть якщо здобуде поважні успіхи у східних „ліберальних" стейтах 3-го червня.

Соціялістичні лідери Европи відвідали Іран

Тегран, Іран.– Під року нерішености урядових кіл Ірану у справі американських закладників захоплених ісламськими фанатиками характеризує внутрішню ситуацію в країні. Особливо виразно стало це видно у зв'язку з перебуванням в Теграні останнім часом групи европейських соціялістичних провідників на чолі з канцлером Австрії, Бруном Крайским.

Канцлер Крайскі приоув до Теграну в інформаційному характері, не маючи наміру бути посередником у будь-яких проблемах, а зокрема у справі беззаконно притримуваних американських закладників. В тому самому часі прибули до Теграну в такому самому характері лідери соціялістичних партій Швеції Ольоф Пальме та Португалії Філіпе Ґонзалєз. Всі три лідери прибули з метою призбирати найновіші інформації для Соціялістичного Інтернаціоналу. Положення довкруги закладників постійно завогнюється й комплікується.

Група на чолі з канцлером Крайским намагалася відбути зустрічі й розмови з різними керівними особистостями сучасного Ірану. Почала вона розмови від міністра закордонних справ Ґотбзадега, прем'єра Бані-Сандра та попереднього прем'єра,ставленника Аятолли Хомейні, Меґді Базарґана. Опісля на чергу прийшли Аятолла Беґешті, лідер крайньої ісламської республіканської партії, і Даріюш Фаругар, лідер поміркованих, зорганізованих у Партії іранської нації.

Поширюється оборонна співпраця поміж ЗСА і КНР

Вашінґтон . — До ЗСА прибув генеральний секретар Комісії військових справ Комуністичної партії і віцепрем'єр Китайської Народної Республіки, Ґенґ Біяо. Його приїзд попередив довший побут у ЗСА заступника шефа генерального штабу китайських військ, Лію Гуакінґа.

Гуакінґ і його група зложена головно з високих військовиків і технологів, відвідала численні американські бази, полігони, військові улаштування та вирібні зброї. На підставі інформацій і висновків тієї групи Ґенґ Біяо має в пляні разом з американськими експертами устійнити, що з американської всебічної зброєневої продукції можна використати в Китаї, на його сучасному рівні розвитку і в обличчі зростаючої загрози з боку СССР.

Український інженер одержав нагороду американської асоціяції

Ню Йорк, Н.Й. — Консультаційна фірма Волчук, Меєрбаурль і Лаллі одержала першу нагороду Нюйоркської Асоціяції Консультаційних Інженерів у категорії „дослідів у ділянці структуральної інженерії" за „Пропоновані стандарти для проєктування сталевих мостів коробчастого типу".

Роман Волчук одержує нагороду від Е. Голдена, члена конкурсового комітету.

Нагорода була вручена Романові Волчукові на бенкеті Асоціяції в готелі Плаза в Ню Йорку в суботу 3-го травня.

Праця над цим проєктом, виготовленим на замовлення Федеральної адміністрації шляхів тривала два роки і була закінчена 1979 року. Пропоновані методи базовані на нових здобутках знання в цій ділянці в ЗСА й у Европі. Федеральна адміністрація шляхів опублікувала пропоновані стандарти для вжитку інженерів при проєктуванні мостів коробчастого типу. Ці пропозиції мають стати основою для майбутніх державних мостових стандартів, що зобов'язуватимуть.

В 1979 році Р. Волчук доповідав про рекомендовані приписи на чотирьох реґіональних конференціях стейтових мостових інженерів і на загальноамериканських інженерних конференціях Американського Інституту Сталевих Конструкцій у Чікаґо в травні 1979 р. і Американського Товариства Цивільних Інженерів в Атланті, в жовтні 1979 р. У березні 1980 року Волчук мав доповідь на цю ж тему на міжнародній конференції, присвяченій новим мостовим стандартам Великої Британії в Кардіфі, Валія, де пропоновані ним нові американські стандарти зустрілися з прихильною оцінкою.

Також слід підкреслити, що інж. Волчук і його фірма працювали над побудовою Української Будівлі УНСоюзу.

В Америці

БАНКИ В ЗСА ДАЛІ ОБНИЖУЮТЬ ВІДСОТКОВУ стопу на позики. Найдалі пішов Хемічний Банк у Ню Йорку, який обнизив стопу опроцентування упривілейованим клієнтам до 15 відсотків.

КУБИНСЬКИЙ УРЯД КАТЕГОРИЧНО ВІДКИНУВ пропозицію, щоб справою втікачів зайнялися три країни — ЗСА, Велика Британія і Коста Ріка. Президент Картер надіявся, що така пропозиція буде більш сприємливою для Куби у розв'язці кубинськогоісходу. У повідомленні кубинського пресового аґентства „Пренса Лятіна" говориться, що як суверенна держава ми не зобов'язані переговорювати з жадною державою, якщо цього не бажаємо". Не зважаючи на відмову, речник Державного департаменту Годдінґ Картер заявив, що пропозицію ЗСА не треба уважати „мертвою".

ВОРРЕН М. КРИСТОФЕР, ЗАСТУПНИК ДЕРЖАВНОГО секретаря, засудив поведінку делеґатів Совєтського Союзу і В'єтнаму у Женеві, які категорично відмовилися брати участь в нарадах спеціяльної комісії ОН, темою якої було обговорити становище в Камбоджі з гуманітарної сторінки і дати тій країні належну харчеву допомогу. У своюму виступі Кристофер підкреслив, що якраз ті, які причинились до цієї вбогости камбоджійського народу, відмовляються тепер від спільних спроб розв'язати цю кризу. Він пригадав учасникам конференції про подібні ситуації, які повстали внаслідок совєтської інвазії в Афганістані чи совєтсько-кубинської інтервенції в Африці.

РОНАЛД РЕҐЕН, КАНДИДАТ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ партії на президента ЗСА у виборах осінню ц. р., заявив у Сан Дієґо, що він тепер не турбуватиметься номінацією на Конвенції Республіканської партії у Дітройті, а підготовлятиме пляни справжньої передвиборчої кампанії. Досі Реґен відмовлявся складати подібні заяви, немаючи певности щодо другого кандидата Джорджа Буша. Після резиґнації Буша ситуація змінилась в користь Реґена, а Буш вестиме тепер кампанію в його користь.

ТЕЩА АКАДЕМІКА АНДРЕЯ САХАРОВА, 80-РІЧНА РУТ БОННЕР, одержала візу на туристичний виїзд на Захід і вона через Париж прибуде до З'єднаних Стейтів Америки, щоб тут відвідати своїх внуків. Як відомо, Андрея Сахарова совєтські поліційні чинники вивезли до міста Ґорькі і обвинуватили його у передаванні засекречених матеріялів на Захід.

ДЕНЬ ПІСЛЯ ТОГО, ЯК СТЕЙТ КАЛІФОРНІЯ ЗНОВУ пережив поважне трясення землі, яке нанесло чималі матеріяльні шкоди, в околиці Мамутового озера все ще відчувається легке дрижання, а Геологічний інститут ЗСА перестерігає перед поновним поважним трясенням в недалекому майбутньому. Д-р Г. Вілліям Нірд, директор Геологічного інституту перестеріг Вашінґтон, що в частинах гір Сієрра Невадас і у місцевостях приблизно 300 миль на північ від Лос Анґелес, аж до Лас Веґас в Неваді, можна сподіватися нового трясення землі.

ПОЛІЦІЯ І ВІЙСЬКОВИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ завели порядок у таборі переселенців з Куби на Фльориді після того, як втікачі збунтувалися, а понад 20-ть взагалі втекли з табору. На летунській базі Еґлін перебуває під теперішню пору кілька тисяч кубинців. Тих, що втекли зловила поліція і доставила до бази. Керівництво бази веде слідство, що стало причиною заколотів і хто підбурював кубинців до втечі з табору.

У світі

КИТАЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Гуа Ґуофенґ прибув до Токіо на шостиденну офіційну візиту. Преса швидко відмітила, що це перша візита китайського прем'єра в Японії від часу нав'язання дипломатичних зв'язків поміж тими двома державами 2.000 років тому. Крім загально-політичної проблематики і питань зв'язаних з розбудовою господарської співпраці між тими обидвома країнами, Гуа Ґуофенґ має в програмі обговорення останніх заворушень у Південній Кореї.

СССР І ЙОГО СОЮЗНИК В'ЄТНАМ відмовилися взяти участь в конференції Об'єднаних Націй, присв'яченій гуманітарній допомозі населенню Камбоджі. Згідно з провіреними даними в Камбоджі загинуло з голоду дотепер понад 2 мільйони людей. Зруйноване комуністичними експериментами господарство Камбоджі не в силі викормити населення, хоч раніше Камбоджа мала достатньо власних засобів харчування, а екстремістична політика уряду, наставленого Вєтнамом, не дає змоги іншим державам допомогти в достатній мірі голодуючому населенню.

ПЕРЕКЛАДАЧ ОДНОЇ З КИТАЙСЬКИХ туристичних груп в ЗСА, Фу Ксукун, відмовився від повороту до Китаю разом зі своєю групою і зажадав від американських чинників політичного азилю. Азиль йому дано й повідомлено про це китайські чинники. Є це перший такий випадок, що хтось з китайців не хоче вертатися домів і просить азилю в ЗСА.

В СТОЛИЦІ СИРІЇ ДАМАСКУ ВІДБУВАЄТЬСЯ загальна конференція членів арабської бойової групи Аль Фатаг, яка творить основне ядро збройних сил Палестинської Визвольної Організації. Аль Фатаг є під безпосередньою командою Ясіра Арафата, який заложив її 15 років тому. Метою конференції є вирішити цілий ряд організаційних справ, які виникли протягом останнього часу, поповнити командний склад Аль Фатаг, устійнити напрямні дальшої боротьби з Ізраїлем та підготовитися до сесії Палестинської Національної Ради, революційного передпарляменту ПВО.

ЛІВІЙСЬКОГО ТЕРОРИСТА, ЯКИЙ ПРОБУВАВ разом з двома своїми помічниками вбити вже п'ятого в Римі лівійця, схопила поліція після того, як він стрілив тричі невлучно до своєї жертви. Арештований Монсур Бельгаджем признався до наміреного вбивства, яке йому доручено виконати в Лівії і для тієї цілі вислано до Риму.

ТОВПА МАЛА НОВЕ ВИДОВИЩЕ В ТЕГРАНІ, коли з присуду Аятолли Калькалі розстрілювано 20 спекулянтів наркотиками. „Революційний" суддя Калькалі після виконання присуду заявив, що саме так наказує їм поступати Коран, свята книга всіх магометан.

СПРОБИ МОСКВИ ПРИХИЛИТИ ДО СЕБЕ прем'єр-міністра Індії, Індіру Ґанді, яка засудила совєтський напад на Афганістані, і таким чином втягнути Індію в свою політичну орбіту не вдався. Не помогла навіть поїздка Ґромика. Тоді Москва рішила добитися того самого „обхідним маневром". Прем'єр В'єтнаму, Ван Донг, зложив візиту Ґанді і намагався перемовити її змінити становище. А коли це йому не вдалося, тоді він задоволився пропозицією „дружби і співпраці", надіючись що це остаточно всетаки доведе Індію до приязних стосунків з СССР.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ніксон на овиді

Колишній президент Ніксон, після кількох років політичного відокремлення із хвилиною його резигнації з президентури ЗСА, починає забирати голос у всіх важливих справах, які заторкують внутрішню та закордонну політику ЗСА.

Недавно він видав книжку п. з. „Дійсна війна" („Ріел Вор"), в якій він подає ряд критичних завваг, які стосуються Америки та її місця у світі.

Автор подає: „Провідною темою цієї книжки є та, що сьогодні Захід переступив поріг у період гострої кризи, в якому перехід у XIX сторіччя є під великим знаком запиту. Ми маємо матеріяльну спроможність, економічну й технологічну силу, а щоб її вдержати, то значить вдержати нашу свободу і запобігти великій війні. Але сама спроможність — не вистачальна. Сер Роберт Томпсон, британський спеціяліст у справах партизанської війни, дуже докладно окреслив такі поняття національної сили, як: людський матеріял, ресурси та сили волі. Ми маємо ресурси і людський матеріял. Але чи маємо силу волі їх ужити?"

Багато людей напевно відкине книжку Ніксона, навіть не пробуючи її прочитати тому, що вони мають нехіть до автора та його доволі неславної резигнації з Білого Дому та цілої афери Вотергейту.

Одначе, якщо відкладемо на бік негативне наставлення до Ніксона, його виводи та аргументи — сильні і переконливі. У противагу його наївним і зорієнтованим на внутрішню політику попередникам, Ніксон мав сильну підготову проблематики світу, дипломатії та повне зрозуміння. Він знав, що хоча третьої світової війни досі не було, на його думку, ця війна між СССР і Заходом уже ведеться.

Ніксон, будучи президентом старався посилити стратегічну рівновагу у світі. Він зумів довести до того, що так американські союзники, як і вороги „брали Америку поважно". Він, де тільки міг, вдержав Совєтський Союз під контролею, стараючись зліквідувати хаотичну в'єтнамську війну, що її від одідичив від своїх попередників у Білому Домі. І якщо міжнародне положення Америки за президента Ніксона було погане, воно стало куди гірше в той час, коли „вотергейтські месники" усунули Ніксона з Білого Дому.

Ніксон називає свою книжку „криком серця" до Америки і Заходу, і її варто прочитати. Після американського фіяска у В'єтнамі та неоізоляціонізму в Америці, совєтські впливи постійно поширюються у Південній Африці, Етіопії, Ємені, в Перській затоці та Караїбському морі, а сьогодні ці обшири,необхідні для життя Заходу. В Европі нидіє НАТО, та Америка втратила своє давнє престижеве положення у світі.

У своїй книжці — розділ за розділом, Ніксон, користуючись сильними і переконливими висловами бичує теперішніх політичних провідників та подає пораду на виздоровлення та зміцнення Америки: ці ліки-поради є політичного, дипломатичного, військового, економічного та навіть морального характеру. Ніксон також влучно характеризує повоєнних провідників різних країн — Хрущова, Брежнєва, ДеҐоля, МекМілена та інших, представляючи їх влучно та об'єктивно. Тому теперішні керівники у Білому Домі повинні познайомитися з цим матеріялом, щоб засвоїти собі знання про наслідників колишніх провідників. Нещастя у тому, що ці, хто повинен познайомитися з поглядами Ніксона, напевно не прочитає його книжки.

Якщо б світ узяв до уваги пересторогу Вінстона Черчілля, — пише Р. Ніксон, — то можна б було уникнути цієї страшної трагедії, що її принесла Друга світова війна, але „ніхто не слухав (його) перестороги і нас, один по одному, усіх втягнув цей несамовитий вир".

Трагедію Річарда Ніксона спричинив його провал, як провідника американського народу, та істерія його противників, так що, правдоподібно, його важлива пересторога, що її він висунув у своїй книжці, може попасти на „глухі вуха".

Володимир Душник

ВОЄННА ГАРЯЧКА

Зі зростом політичного напруження між ЗСА та СССР американські політично-воєнні спеціялісти дискутують над можливістю третьої світової війни, добачуючи деяку аналогію між початками світових воєн, які почалися в 1914 і 1939 роках. Одним із таких аналітиків є Дрю Мідлетон, визначний воєнний і політичний колюмніст з „Ню Йорк Таймсу".

В одній зі своїх статтей у цій газеті Мідлетон твердить, що велике число політичних діячів, військових спеціялістів і науковців є стурбовані вдаряючими подібностями між політичними подіями в 1914 і 1939 роках і 1980-им роком.

Наприклад, німецький канцлер Гельмут Шмідт є тієї думки, що теперішня світова політична ситуація нагадує політичні події 1939 року, коли британсько-французька угодова політика не зуміла здержати Гітлера в його інвазії Польщі, яка була початком Другої світової війни. Невдача угодівства зробила глибоке враження на двох поколіннях американців, які сьогодні є на провідних позиціях у різних секторах американського життя.

На думку проф. Майлеса Калер, зі Школи Вудрова Вилсона, викладача в Принстонському університеті, аналогія світових подій в 1914 і 1080 роках є надзвичайно влучна.

Одначе, якщо б перевести порівняння поміж 1914 ра 1939 роками і теперішнім роком, можна завважити більше неподібностей як подібностей. Існування криз, які загрожують світовому мирові цього року, хоча в однаковій мірі небезпечні, значно різняться у постанні її причини і наслідку від тих, що довели до двох світових воєн.

У 1914 році Британія та Німеччина були наймогутнішими світовими потугами в економічнім і мілітарнім значенні. Вони були глибоко зайняті перегонами в будуванні морської сили та здобуванні впливів в заморських колоніях. Німеччина була членом европейського воєнного союзу, що старався знищити Британію як найбільш успішну та найбагатшу заморську колоніяльну імперію. У цьому випадку ми бачимо значні подібності між політичною ситуацією в 1914 році і нинішнім днем. Совєтський Союз ставить мілітарний виклик Америці як наймогутнішій світовій потузі. Америка очолює НАТО, а СССР провадить т. зв. держави Варшавського Пакту й розбудовує морську силу, і в деяких випадках — підводні човни — навіть перевищує Америку. Але існують також великі розбіжності.

Американська економія є значно сильніша, ніж совєтська економія. Світ в 1914 році був европейським світом, опанованим Британією, Німеччиною, Францією, Росією та Австрією. Сьогодні маємо ще держави Третього Світу, які охоплюють великі обшири, багаті в природні ресурси, уряди яких хитаються у своїй політичній льояльності, та які мають великі апетити на технологічну допомогу від індустріяльних країн. Але ані ЗСА як теж СССР, не можуть безкарно використовувати їхні багаті економічні ресурси, як це було на початку цього століття.

Деякі прихильники аналогії між 1914 роком і 1980 роком порівнюють тодішній Балкан з нинішнім Близьким Сходом, які нібито були та є насичені вибуховими ситуаціями для спровокування світової війни. Тут також є поважні різниці: Балкан в 1914 році не був важливим чинником для европейської економії, тоді коли сьогодні існування Европи як життьоздатного континенту, у великій мірі залежить від нафтової ропи, що її продукує і експортує Близький Схід.

Знову, деякі аналітики порівнюють ситуацію у 1914 році і положення комуністичного Китаю у 1980 році, як потуги, які відіграють поважну ролю на міжнародній арені. Ця аналогія є тільки частинно оправдана. Китай нині не є невтральною країною, тоді коли в 1914 році Америка була невтральною потугою. Нині Китай є скрайньо ворожо наставлений до Совєтського Союзу і зможе використати кожну ситуацію для відзискання тих обширів, які на думку Пекіну, царська Росія загарбала на основі „нелеґальних договорів".

У 1939 році Гітлер зумів на якийсь час уникнути війни на два фронти, шляхом підписання „пакту ненападу" зі Совєтським Союзом, що, на думку деяких аналістів,може статись між СССР і комуністичним Китаєм. Однак, ніхто нині не вірить в будь-яке порозуміння між Москвою і Пекіном. Однак, існує певна подібність між Совєтським Союзом сьогодні і Німеччиною в 1939 році — це страх Москви та Берліну перед „ворожим оточенням". Гітлер безнастанно говорив про „вороже оточення" в 1939 році, так і тепер совєтські провідники не перестають говорити про можливий „напад" на СССР зі заходу й сходу.

Тут знову немає аналогії, бож в 1939 році Гітлер вів об'єднану та узброєну німецьку націю, економічні проблеми якої не становили ключових проблем для Гітлера.

Совєтський Союз у 1980 році має ряд важливих економічних і соціяльних проблем, брак розв'язки яких значно ослабляє силу Совєтського Союзу. Між тими проблемами є спад промислової видатности, прогресивне зменшування продукції нафтової ропи, викінчування вугільної продукції в Донецькому Басейні та

(Закінгення на стор. 3)

Б. Цимбалістий

ПОСМЕРТНІ ПОЖЕРТВИ МОЖУТЬ БУТИ КОРИСНІ ЗА ЖИТТЯ

Після більше як тридцять років життя в Америці чимало українців, своєю важкою працею і відмовою різних приємностей, добилися певного майна. Очевидно вони залишають його своїм дітям, внукам та іншим членам своєї родини. Це нормальне явище, можна б сказати біологічно зумовлене. Піклування своїм потомством існує навіть у тварин. Є однак одиниці, які потрапляють перемогти свою інстиктовну тенденцію дбати тільки про своє потомство й кровно-родинну пов'язаність і думають про призначення хоча частини свого майна якимсь вищим цілям, тобто не особисто-родинним. Це акти високої гуманности, альтруїзму, патріотизму.

За американським місячником „Психологія-сьогодні" (з травня 1980) 31 відсотків „позбавлення спадщини" походять із переконання, що вони (батьки) вже досить зробили для своїх дітей за життя а інші люди є в більшій потребі.

Наші меценати

В Америці безліч харитативних і культурних установ (шпиталів, шкіл, музеїв, університетів тощо) існують завдяки жертвенности фундаторів. В українській суспільности були і є також жертвенні меценати. На жаль, не всі наші „пани" тобто землевласники і промисловці минулого століття мали таке почуття відповідальности і таку готовість до жертвенности. Тут насувається рефлексія: що сталося по них, який слід залишили, хто знає про них. Зате Милорадович, Е. Чикаленко і В. Симиренко записали себе золотими літерами в історії України, їхні нащадки з гордістю можуть носити їхні прізвища. І серед української громади в Америці є одиниці, які йдуть їхніми слідами. Будинок Джуса є досі прикрасою української громади в Ню Йорку. Адвокат Смук створив фундацію, В. Юрковський, д-р Є. Омельський, Петро Яцик з Канади, та багато інших стали відомі, завдяки своїм більшим пожертвам на ФКУ. Можна сподіватися, що в майбутньому щораз більше буде між українцями людей, готових призначати хоч частину свого майна на українські культурні і громадські цілі.

Тому вважаємо, що доцільно познайомити читачів з щораз більше поширеним способом жертвувати на культурні чи інші цілі так, щоб сам жертводавець міг ще за свого життя мати певні користі, зокрема у формі значних полегш від податків. Метою американських законів про записи майна на певні цілі — це в якійсь мірі винагороджувати жертвенну особу тоді, коли вона ще живе.

На цю тему появилася стаття Джеремі Майна в журналі „Мані за серпень 1979 р. Наголовок статті: „Пожертви, що допомагають жертводавцям". Підналоговок: „Більший дохід — після вплачення податків — є однією з винагород за заплановані і плачені пізніше пожертви". Автор подає кілька прикладів, як виглядає такий спосіб жертвування.

„Томас Конті, — пише він, збираючи фонди на Філядельфійський музей мистецтва старається переконати 88-ну жінку подарувати 100 тисяч долярів музеєві. Він не просить її відразу за гроші. Він пропонує створити фонд, який даватиме їй дохід доки вона живе. Ця жінка дістає 5.75 відсотка зі своїх ощадностей. Створений спеціяльний фонд (trust) даватиме їй щорічно 12 відсотків приходу. Крім того більшу частину її пожертви можна бути відтягати від податку на протязі кількох років. Протягом 5-ох років вона матиме право щорічно відтягати 11 тисяч від податку і 8 тисяч протягом шостого року, тобто 63 тисяч з її пожертви можна буде відтягнути від оподаткування. Усі ці обрахування взяті зі згаданої статті: вони враховують вік людини і те, як довго вона — на базі статистичних обрахувань — може, правдоподібно жити

Дозвіл уряду

Податковий уряд дозволяє старшим людям відтягати більшу суму пожертв. Наприклад, 30-річна людина може відтягнути тільки 16 відсотків від плянованої й відсуненої на пізніше пожертви. Зате 60-річна людина може відтягнути 49 відсотків. Проте і 40 і 50-річні багатші люди можуть робити такі „пляновані і відсунені на пізніше" пожертви й на більші суми. Американські податкові закони корисніші для тих, які жертвують вже тепер, ніж для тих, що жертвують у тестаменті—стверджує Конрад Тайтелл, нюйоркський і найбільш авторитетний в цих справах адвокат. За його словами „в Америці пляновані і відсунені на пізніше пожертви є тепер частіші ніж прямі грошові пожертви".

В обговорюваній тут статті вказується, що так само можна дарувати дім, землю, своє забезпечення якійсь інституції, живучи в домі до кінця свого життя і маючи вже тепер податкові полегші. В цій статті є теж мова про різні форми фондів, які забезпечували б певний постійний прихід із відсотків за життя і податкові полегші за вартісь пожертви.

З цієї статтею варто познайомитися кожному, хто плянує записати в своєму тестаменті своє майно — банкове конто, дім, землю, —чи частину свого майна на культурні чи харитативні цілі. Він може це робити далеко перед смертю і мати з цього вже тепер додаткові користі.

Оксана Керч

УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ В АРҐЕНТИНІ

(1)

Коли пошта принесла з далекої Арґентини книжку Михайла Данилишина „Українці в Арґентині" — зразу пригадалися давні часи, які довелося й нам коротати під південним хрестом, ген „по той бік світу". Велика книжка на 392 сторінки-праця однієї людини, організатора культурного життя, почесного члена т-ва „Просвіти", для якої живе і трудиться цей відданий громаді українець від перших кроків життя на еміґрації.

У чотирнадцяти розділах, з численними світлинами та вступом у еспанській мові — багато відомостей про початки українського поселення, про економічні труднощі, про зорганізування світського та релігійного життя, про шкільництво, пресу, молодечі організації, культурну діяльність. Звичайно найцікавіші розділи про перші кроки. Бож вони сьогодні вже давня, забута історія життя і праці рухливих переселенців з Галичини та Волині, які виявили витривалість та велику здібність пристосуватись до інших кліматичних та звичаєвих обставин, до чужої мови та своєрідної політики, не забуваючи рідних традицій та не пориваючи ніколи зв'язків з батьківщиною та іншими країнами українського поселення.

Як видно з книжки, поселення почалося у кінці минулого століття 1890 роком, коли земельний голод, згодом переслідування польської окупації і ще пізніше в потоках „великогоісходу" загнали великі групи українських еміґрантів і до тих південних країн Америки. В одній з тих еміґраційних груп 1949 року попала і я з родиною до столиці Арґентини, Буенос Айресу. Признатися, страшно було їхати до країни відомої нам лише з арґентинського танґа! Цього було рішучо мало, щоб оцінити дійсність, яка станула перед нами в непевних повоєнних роках. Усі поняття про країну арґентинського танґа виявились зараз на вступі баламутними. Проте яка б не була несподівана дійсність у цій країні, вона мала багато позитивних сторін. Перше, що вразило вихідців з культурної України та кількарічних скитальців в европейських країнах — це добродушність, гостинність арґентинців, їхня висока культура і цікаве для нас явище — гармонійне співжиття української громади усіх еміґрацій: найдавнішої, давньої та найновішої. Ми були тоді тією найновішою і нас прийняли в дружні обійми сердечні давні еміґранти, з якими єднала нас мова і любов до далекої для нас усіх, України. Ми користалися їхніми „народними домами", що жили буйним життям. Ми влилися в існуючі „Просвіти" та „Відродження", ставали членами, ми дістали там приміщення для нових, творених нами організацій, для видань і бібліотек.

Описуючи дуже сумлінно життя арґентинських українців свого покоління, п. Данилишин згадав може надто сконденсовано про життя моєї еміґрації, тому мені хочеться нагадати деякі прояви громадського життя, свідками, а то й творцями яких були люди мого покоління. У першу чергу хочу торкнутись побіжно згаданої в книжці організації літературно-театральної діяльности. Хочу згадати про СУНЛМ, тобто Спілку Українських Науковців, Літераторів і Мистців, яка проіснувала понад 25 років, у рядах якої росли й працювали письменники мистці, науковці. Театральну діяльність наладнали й піднесли майже до професійного рівня киянин Віктор Цимбал, який поза професійною працею (він був одним з найвизначніших арґентинських графіків) віддавав багато часу і сил театрові. Він був режисером і декоратором, а також виступав у операх у головних ролях, маючи гарний тенеровий голос. Він поставив історичну п'єсу „Сотничиха" та „Вій" за Гоголем та інші п'єси нашого репертуару.

Судячи по макетах декорацій та костюмів та по світлинах, ці аматорські вистави, як їх звикли називати, були на високому мистецькому рівні, а іноді оригінальні та новаторські. Не диво, бо Віктор Цимбал виростав на традиціях театру корифеїв у Києві, а студіюючи мистецтво в празькій академії, був знайомий з найновішими здобутками европейського театру. Іншим ентузіястом театрального мистецтва був Нестор Величковський, якого природні акторські обдарування виявилися у поставі багатьох п'єс на сцені „Просвіти".

Із нами приїхали до столиці Арґентини професійні співаки українських театрів з Києва, Харкова, Дніпропетровська. Між ними славний соліст харківської опери Іван Шведів, бас Василь Семенець, тенор Анатоль Кабанців, Ніна Кабанців з величезним голосом а також молодші львів'яни Олександер Хлєбич, Роман Сасик, Оксана Лихолай та зовсім ще молоденький Микола Солодик-танцюрист, співак, актор і потрошки поет. Силами тих артистів ставилися „Запорожець", „Наталка-Полтавка" та концерти прегарного октету. Поруч з музичними виставами, відбувалися й драматичні під режисеруванням Юрія Григоренка.

(Продовження буде)

Микола Панченко

30-ЛІТТЯ ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ В ПАССЕЙКУ

(2)

Після коротких формальностей представлення гостей, громаду привітав Начальний Пластун Юрій Старосольський. Він коротенько насвітлив дещо з принципів і засад покладених у основи українського Пласту його основоположниками майже 70 років тому, звертаючи увагу на пластову відзнаку, пластовий обіт, та дещо про визначних пластунів в історії українського народу і його боротьбі за волю. Він згадав тих найкращих борців в рядах українських військових з'єднань почавши від Визвольних Змагань і кінчаючи Українською Повстанською Армією під час і після Другої світової війни.

Лілейка у пластовій відзнаці символізує універсальну чистоту духа, доброту, приязнь, любов до ближнього і братерство плекане універсально скавтами, а тризуб уплетений в неї, символізує герб України, аспірацію українського народу до волі, до державности, до духового лету, що є також і аспіраціями Пласту. Пласт є безкомпромісово український. Як каже пластовий обіт:

„Плекатиму силу і тіла і духа,
Щоб нарід мій вольним, могутнім зростав".

Начальний Пластун — уосіблення єдности

Пласт визнає символом своєї єдности у світі особу й авторитет Начального Пластуна. Начальний Пластун стоїть на чолі українського Пласту як уосіблення його ідейної та устроєвої єдности, його безперервної дії та традиції. Начальний Пластун є ідейним провідником Українського Пласту і його почесним репрезентантом. Серед його многогранних обов'язків є також обов'язок іменувати членів Пласту на найвищі пластові ступені і надавати найвищі відзначення згідно з обов'язуючими пластовими приписами.

Найвищим юнацьким ступенем у Пласті є ступінь Гетьманського Пластуна Скоба — Вірлиці. На цей ступінь немає проби — пробою є щоденне життя юнака чи юначки. Цей ступінь може бути наданий юнакові чи юначці лише за зразкову поставу і віддану працю у Пласті після здобуття 3-ої проби і щонайменше двадцяти пластових вмілостей. Рекомендація на цей ступінь виходить від зв'язкового і мусить бути потверджена Станичною Старшиною, Крайовою Пластовою Старшиною і Головною Пластовою Булавою. У реєстрі Начального Пластуна,за час існування Пласту є 17 Гетьманських Пластунів Скобів і Вірлиць. Грамоту на такий почесний ступінь, Начальний Пластун привіз і для одного із юнаків пассейської станиці,пл. скоба Андрія Панченка, члена 31-го Куреня УПЮ-ів ім. геть. Івана Виговського у Пассейку.

Надавання пластових почестей

Іменування на почесний ступінь Гетьманського Пластуна Скоба відбулося урочисто хоч і не серед природи, як це водиться, десь на юнацькому пластовому здвизі, зустрічі, злеті чи святі. Але, поскільки це було тією кульмінаційною точкою підсумків праці пластової станиці в Пассейку, як доказ, що пластування є живучим для сьогоднішньої молоді, іменування було урочисто-святочним. Це був доказ, що українське юнацтво дорожить пластовими почестями і стримить їх осягнути.

Церемонія відбулася на сцені, прибраною відзнакою 30-ліття Пластової Станиці в Пассейку, роботи Андрія Панченка, та двома курінними прапорами. На наказ зв'язкового 31 Куреня УПЮ-ів, ст. пл. Ігоря Раковського, у повних одностроях, виступили три юнаки — пл. скоб Андрій Панченко в почесті своїх друзів пл. розв. Богдана Іваськова — курінного і пл. розв. Северина Палидовича — курінного суді. В присутності Андрієвих батьків Начальний Пластун вручив Андрієві грамоту його підвищення зі словами надії, що Андрій берегтиме цю честь непохитно. Андрій прийняв своє підвищення з подякою і висловом повного розуміння, що стати Гетьманським Пластуном Скобом — це не тільки почесть, але з тим є пов'язана відповідальність повсякчас бути взірцевим пластуном під кожним оглядом, де б він не був і щоб він не робив, та невтомно і віддано працювати, щоб принести велику честь і славу Пластові та добро українському народові.

Вечеря і розвагова частина

Після надання почестей розпочалася третя частина свята — вечеря і розвага під керівництвом пл. сен. Галини Кутко, голови комітету свята та культурно-освітнього референта станичної Старшини. Вечеря розпочалася молитвою. Отець протопресвітер Теодор Форостій, настоятель української православної церкви Св. Вознесіння у Кліфтоні, у супроводі о. ігумена Рафаїла від української католицької церкви св. Николая в Пассейку, провів приготовану в напрямі ювілейного свята молитву і благословення страв. Вневдовзі після початку вечері сцена виповнилася молоддю — життям. Спеціяльного приготовання до мистецької частини, так як і до виставки, станиця не робила. Було все те, чим станиця багата повсякденно. До виставки було поставлено ті речі, що є постійно на виду, що є постійно вживані чи приготовані під час біжучих зайнять молоді. У мистецькій програмі виступив співочий гурток Станиці „Кобза" під проводом довголітнього диригента Андрія Фарміґи. Були хороводи і гаґілки юначок під проводом пл. сен. Люби Федун і був монтаж-рецитація про Володимира Івасюка у поставі юначок, підготований на минулорічну Орликіяду.Тобто все те, що в станиці відбувається повсякчасно і те надавало приємної, легкої родинної атмосфери. Доповненням мистецької частини програми був гостинний виступ пл. сен. Євгена Титли у супроводі Євгенії Палій. На прохання станиці він виконав чотири прекрасні пісні. Його сольоспів був великим додатком до програми і піднесенням рівня теплоти тієї родинної атмосфери свята. Обмеження програми був лише час. Були привіти від Крайової Пластової Старшини в ЗСА, пластових станиць в Нюарку, Ню Йорку і інш.

Заключно слово станичного

На закінчення пл. сен. Володимир Бакалець — станичний, поділився із громадою зібраними відомостями про початки пассейської станиці. На підставі архівів і інших документів йому вдалося скласти нарис історії пассейської станиці, що буде пізніше цього року поміщена в ювілейній одноднівці. Кожному, що докладав своїх зусиль для добра і доброго виховання української молоді в цій пластовій клітині, складено признання і подяку. Не всі 1,000 осіб що перейшли виховні ряди станиці є видними добрими громадянами. Дехто загубився безслідно у вирі життя, дехто заломився духово під час руйнуючої бурі, але більшість стало тими зразковими членами українських громад і громад свого поселення. Багато залишилося продовжувати пластову працю в Пласті, хоч і далеко від пассейської станиці, але своєю працею приносять користь своїй громаді як добрі громадяни. Адже це і є завдання Пласту виховувати добрих громадян для української спільноти і для країн, де українська спільнота перебуває.

Уже в 1949-му році в околиці почали поселюватися новоприбулі пластуни і пластунки і з перших днів почали турбуватися і плянувати пластову працю. Відомо, що в травні прибули брати Мочули — Василь, Гриць і Михась. Тоді також прибула Оля Кузик, родина Німиловичів — Віра, Галя і Осип, та Роман Микита. В липні прибула Осипа Кобзар, а в серпні Мирослава Безушко. Є також задокументовано, що пластова група у складі Володимир Петришин — голова, Михась Мочула — скарбник і Осип Німилович — писар розпочала свою працю формально в 1950-му році. При цім варто зазначити, що такі пластуни і пластунки кількакратно очолювали станицю під час її 30-ти літньої праці: Василь Мочула, Стефанія Квасовська, Роман Микита, Микола Кустко, Володимир Бакалець, Ярослав Федун та Маркіян Титла. Допоміжною і невід'ємною частиною в праці станиці був гурток приятелів Пласту — Пластприятель, що його очолювали Мілена Рудницька і Оля Гнатейко та Володимир Ведмідь, Ярослав Мартинюк,Осип Гудзій, Павло Турчин, Ярослав Гадуняк, Франко Вірстюк, Осип Цікало і під цю пору Андрій Іваськів.

Склад станичної старшини і Ради нанині є такий: пл. сен. Володимир Бакалець — станичний, пл. сен. Ярослав

(Закінгення на стор. 4)

ВЕСНЯНА ЗУСТРІЧ У БАВНД БРУКУ

Бавнд Брук, Н.Дж. — Заходами Товариства Прихильників Державного Центру Української Народної Республіки східніх стейтів тут у неділю, 1-го червня ц.р., в „Українському Селі" (початок о год. 12:30 по полудні) відбудеться Весняна Зустріч із забавою. Грає оркестра „Коломийка" під керівництвом Марії Шварко. У зустрічі візьмуть участь: президент Державного Центру УНР в екзилі Микола Лівицький і поет Святослав Караванський.

Концерт молодих бандуристів відбудеться 1-го червня в Ню Йорку

Школа Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку, яка існує вже вісім років і яка зуміла привабити молодь до солідного навчання гри на бандурі і яка постійно росте і розвивається, особливо в останньому році своєї праці, зробила великий крок вперед в напрямі підвищення свого музичного рівня. На це склалися такі дві знаменні події: перша — це „Інтенсивний курс гри на бандурі", що його зорганізувала управа школи з її невтомним і підприємчивим керівником М. Чорним на чолі. Курс цей перевели молоді бандуристи, члени славної Капелі ім. Т. Шевченка з Детройту. Сміло можна сказати, що цей курс пройшов під кожним оглядом блискуче.

Другий знаменний крок вперед у розвитку цієї школи — мистецьке керівництво школи перебрав молодий і талановитий ентузіяст кобзарського мистецтва, солідно підготований загальною музичною освітою і високо технічно заавансований у грі на бандурі, Юліян Китастий, бандурист, що так скажу, з роду в рід! Батько Юліяна, Петро Китастий, бандурист - віртуоз званий загально „Петрусем", бо він від малої дитини виріс при Капелі ім. Т. Шевченка і разом з другим Петром (Гончаренком) став засновником, учителем і опікуном багатьох молодечих гуртів бандуристів скрізь по Америці й Канаді. Мати Юліяна, Галина, також високо заавансована бандуристка із чудовим глибоким альтовим голосом. Дідо Юліяна, сл. п. Іван Китастий, випускник Київської Музичної Консерваторії по клясі бандури, диригент церковних хорів і композитор, відомий як „найшляхетніша людина під сонцем", бо таким він був по своїй вдачі і таку пам'ять залишив по собі у всіх, хто його знав.

І, ось, у неділю, 1-го червня, о годині третій по полудні в авдиторії Стайвезант школи при 15-ій вулиці в Ню Йорку між 1-ою і 2-ою авеню відбудеться концерт - попис учнів Школи Кобзарського Мистецтва. Виступлять бандуристи з Ню Йорку й усіх відділів нюйоркської метрополії, як також Концертовий ансамбль і солістка сопрано Ляриса Маґун -Гурин. Вперше також виступить „Мішана к а п е л я бандуристів". Хтось може спитати, а що це за диво? — Так, диво! Це заавансовані бандуристи школи і мішаний хор „Боян" з Перт Амбою.

Р. Левицький

МОСКВА ЩЕ Й НА ДАЛІ НЕ МОЖЕ СТРАВИТИ поїздки президента Пакістану уль-Гака до Китаю. „Ізвєстія" з 15-го травня знов повертаються до цієї справи й гірко нарікають, що китайці вимагали від уль-Гака вести „непримириму боротьбу" з СССР і стояти твердо „до кінця". А уль-Гак допускає до того, що Пакістан, як і раніше, є головним „пляцдармом" проти совєтської інвазії в Афганістані.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, 20-го квітня 1980 року, відійшла у Вічність, в автомобілевому випадку, на сімнадцятім році свого життя, Найдорожча, ніколи Незабутня, Одинока ДОНЕЧКА

бл. п.

ЛІДІЯ ОНУФЕРКО

ЩИРЕ СПАСИБІГ всім Рідним, Кревним, Приятелям, Знайомим, Преподобним Сестрам Василіянкам і Сестрам з Кардинал Дакерти Гайскул, Ченцям з Ля Саль Коледжу, Професорам та Молоді за молитви, Святі Літургії, Святе причастя, квіти, письмові, усні, телефонічні співчуття, за численну участь в похоронних відправах та за відпровадження Покійної на місце Вічного Спочинку!

Особливо Велике СПАСИБІГ Всесвітлішому Генеральному Вікарієві о. д-рові Іванові Біланичеві — Пароховi Церкви Христа Царя за похоронні відправи, за глибоко зворушливе прощальне слово в двох мовах під час Святої Літургії в асисті двох римо-католицьких священослужителів.

Щиро-сердечна подяка Хвальному Комітетові Зальцбурської Гімназії — Товаришкам за глибокі співчуття у безмежному горю!

В особливий спосіб дякую Пластункам-Сеньйоркам ЧОРТОПОЛОХАМ — Курінь УПС, що виявили велику любов і старання з повною посвятою, аж до тепер, щоб облегшити моє велике горе!

Рівнож щира дяка молодшому п. Михайлові Насевичеві за взірцеву і щиро-співчутливу похоронну обслугу!

•

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
моєї Найдорожчої ДОНЕЧКИ

бл. п.

ЛІДІЇ ОНУФЕРКО

відправиться

СВЯТА ЛІТУРГІЯ з ПАНАХИДОЮ за спокій Її душі
в суботу, 31 травня 1980 р., о год. 8-ій рано
в Церкві Христа Царя на Найставні.

Прохаю про молитви за спокій душі Покійної.

Великим горем опечалена —

мама — ЯРОСЛАВА

В ДЕСЯТУ, СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого ЧОЛОВІКА І БАТЬКА

бл. п.

Проф. ОМЕЛЯНА ЦІСИКА

буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в суботу, 7 червня 1980 р., о год. 10-ій ранку
в українській католицькій церкві
Різдва Пречистої Діви Марії
в Ню Бронсвіку, Н. Дж., при 80 Livingston Avenue

До співучасти в молитвах і поминках в церковній залі запрошують —
дружина — ЕВГЕНІЯ
дочка — МАРІЯ

В ШОСТУ СУМНУ ТА ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого ЧОЛОВІКА
і нашого Найдорожчого ТАТА

бл. п. ТЕОДОРА СЕНЧИШИНА

що відійшов від нас у Вічність, дня 29-го травня 1974 року, на 53-му році життя, та залишив нас на все у дуже великім смутку, горю та тугою за Ним.

Дня 1-го червня 1980 р., о год. 12-ій дня
буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА
за спокій Його душі
в церкві св. Володимира
709 Front Street, HEMPSTEAD, L.I., N.Y.

Тяжким жалем та тугою в наших серцях, прибиті на все життя:
дружина — АНТОНИНА
дочка — АННА
син — ДОРКО

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО ВИДАВНИЦТВА
„ЧЕРВОНА КАЛИНА"
відбудеться,
дня 8 червня 1980 р. (неділя), год. 10 рано
в приміщенні Українського Народного Дому в Ню Йорку при 140 Друга Авеню, **в домівці 1-ої УНА Дивізії** на 3-му поверсі

РАДА ДИРЕКТОРІВ

ОТЦІ ВАСИЛІЯНИ
МОНАСТИРЯ СВ. ЙОСАФАТА
East Beach Drive, Glen Cove, N.Y.
запрошують на

РІЧНИЙ ВІДПУСТ

що відбудеться
в неділю, 1-го червня 1980 року
при монастирі св. Йосафата
в Ґлен Кові, Л. Ай., Н. Й.

Читані Служби Божі в Каплиці .... 7-ма і 8-ма ранку
Служба Божа на дворі .... 9:30 ранку
Архиєрейська Служба Божа .... 11-та ранку
яку відправить Владика ВАСИЛЬ ЛОСТЕН. Співатиме хор новіціятів монастиря св. Йосафата.
Свячення води .... год. 2-га по пол.
Молебень .... год. 3-тя по пол.

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ,
нашого Дорогого
і Невіджалуваного
МУЖА, ТАТА І ДІДУНЯ

бл. п.

ВАСИЛЯ КУЗЬМИ

буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
у неділю, 8 червня 1980 р., о год. 11:30 ранку
в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й.
та
ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА на могилі Покійного
яке відбудеться
в цей самий день, о 2-ій год. по пол.
на українському цвинтарі св. Андрія
в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

До участи, ласкаво, просимо Родину, Приятелів і Знайомих.

Дружина — НАДІЯ з дітьми та внуками

ПРОПУЩЕНО ПРІЗВИЩА

В дописі д-ра Михайла Логази з Сиракуз, Н.Й., про „Загальні збори УККА в Сиракузах" („Свобода" ч. 113 з 16-го травня ц.р.) при вичисленні членів громадського суду випав один рядок. Цей рядок є: „адв. Василь Ільчишин, Степан Рекуляк і Василь Петрів". Теж трапилася помилка у прізвищі д-р Степана Чорнія.

ВОЄННА ГАРЯЧКА

(Закінчення зі ст. 2-ої)

зменшення природного зросту росіян при збільшенні приросту населення у неросійських республіках, зокрема в ісламських республіках Центральної Азії.

Ці труднощі, на думку деяких аналітиків, зменшують можливість дальших совєтських агресивних кроків, хоч інша група спеціялістів є переконана, що самі ці слабості Совєтського Союзу можуть штовхнути кремлівських вождів у напрямі агресивних авантюр.

Без огляду, чи існує воєнно-мілітарна аналогія між роками 1980 і 1914 і 1939, американські та західньоевропейські мілітарні провідники є поважно стурбовані, що сьогодні існує ряд важливих й важких до розв'язки проблем, які легко можуть спровокувати нову світову війну.

В П'ЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І СТРИЙКА

бл. п.

ВАСИЛЯ ПАЛІЄВА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в п'ятницю, 30 травня 1980 р., о год. 9 ранку
в церкві св. Арх. Михаїла
1013 Fox Chase Rd., JENKINTOWN, Pa

Просимо про ласкаву участь у відправах і про молитви за спокій Його душі.

ДРУЖИНА, СИН, РОДИНА
в Польщі, Канаді і ЗСА

Ділимося сумною вісткою,
що у вівторок, 20-го травня 1980 року,
в Ґібсонії, Па., упокоївся в Бозі,
на 89-му році життя

бл. п.

ЛУКА ДОВБЕНКО

Прибиті горем:
РОСТИСЛАВ — син,
з дружиною
КАТЕРИНОЮ, та
ЮРІЙ — внук

У глибокому смутку повідомляємо, що у дні 21-го квітня 1980 р., відійшла у Вічність в Стрию, Західня Україна,

св. п.

СОФІЯ КОРЕНЕЦЬ-КАЛУСЬКА

учителька у Стрию і вдова по св. п. Володиславові Калуському, адвокатові у Стрию.

Служби Божі відправлено у Віппані, Ню Йорку, Парижі і Чікаґо.

Просимо давніх Друзів про молитви за Її душу.

Внуки:
ДЗІНЯ УЛИЦЬКА
ІГОР з дружиною МАРІЙКОЮ і дітьми ВСЕВОЛОДОМ і ПАВЛИНКОЮ
ЮРКО з дружиною ВАРКОЮ і дітьми КАТЕРИНКОЮ і РОМЧИКОМ-ЮРЧИКОМ
АНДРІЙ з дружиною ОЛЕНКОЮ і донею ТАНЕЮ
братаниці:
ГАННА КОРЕНЕЦЬ
МАРТА КОРЕНЕЦЬ-ПРИЙМА з родиною

Напередодні загальних зборів ЦУКА

На протязі останніх 30 років наші піонери — це з рідних земель кооператори побудували по всіх більших містах Америки 32 кредитові кооперативи. На нових землях поселення, зокрема в Америці, коопетивна форма господарки відносно дуже нова, а тим самим менше відома, порівнюючи до великих корпорацій, які контролюють американську індустрію.

Сила кооперації — це не тільки гроші-майно, але, щонайважніше, її члени — люди. Сам принцип, а з ним кооперативний закон визнає всіх членів рівними без огляду на їх фінансовий вклад. І саме тут є психологічно-людське пов'язання, яке в останніх 20 роках Америки динамічно зросло до 40-мільйонового членства.

На доказ цього найновіші кооперативні закони зрівняли кредитові кооперативи з банками, як у обслузі членів, так і в користях. Кредитові кооперативи, користуючи державним забезпеченням для кожного члена до висоти 100,000 дол. (так само,як банки),не платять податків від свого заробітку, тому і законно і практично платять вищу дивіденду своїм членам.

Українська кооперація не лишилася позаду. На протязі 30 років ми доходимо з оборотовим майном до 150 мільйонів. За відносно короткий час українська кооперація, даючи найвищі користі своїм членам, допомагає розбудовувати церкви, школи, молодечі організації і всі інші почини всієї української спільноти. Виходячи з принципу допомоги „один одному", кооперація подбала про безплатне забезпечення вкладів і позик своїх членів. Це спеціяльний привілей, якого не дають жадні інші фінансові інституції.

Сотні наших українських студентів користають з безпроцентових позичок на студії. В кооперації працює багато наших молодих людей. Вже наймолодші члени-діти вчаться ощаджувати через свої цілоденні або українознавчі школи.

Напередодні загальних зборів Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА), які відбудуться у Чікаго 7-8 червня ц. р. при участі 32-ох кредитових кооператив — членів ЦУКА, не можна проминути вагу і потребу дальшої розбудови не лише кооперації, але всього економічного сектору нашої спільноти.

Ми направду маємо чим похвалитися. Українські Братські союзи, щадниці та приватний економічний сектор (до більшої міри розбудований українською кооперацією), є разом з українськими кооперативами нашою економічною базою для дальшого скріплення і поширення української ідентичности.

Збори вітатимуть одного з чільних українських політичних діячів редактора „Свободи" Я. Гайваса із його словом-привітом на нашому кооперативному бенкеті.

В мистецькій частині виступить відома солістка Христина Липецька при фортепіяновому акомпаньяменті піяністки Надії Савин.

Д. Г.

АМЕРИКАНСЬКИЙ РИНОК СТАЛІ І СТАЛЕВИХ виробів є заливаний европейською конкуренцією, яка не під силу американським сталеварням. В. де Ленсі, новий голова Інституту заліза й сталі, робить заходи перед урядом у Вашингтоні, щоб при помочі маніпуляції цінами й коштами виробництва пригамувати европейський імпорт сталі. Японська сталева індустрія, яка донедавна була головним імпортером на американський ринок, зменшила свій імпорт і переключилася на інші ринки.

БЮЛЕТЕНІ РІЗНИХ ВЕЛИКИХ КОМПАНІЙ — Сірс Робак, Джей Сі Пенні, Монтгомері Ворд тощо повідомляють, що вони значно зменшують замовлення й закупи товарів на літній й зимовий сезони.

УВАГА ДРОГОБИЧАНИ!

Центральний Комітет Дрогобиччини

повідомляє, що чергова

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ-З'ЇЗД

ЖИТЕЛІВ ДРОГОБИЦЬКОЇ ЗЕМЛІ

відбудеться

6 і 7-го вересня 1980 р. (субота й неділя) на Оселі УНСоюзу „СОЮЗІВКА" в Кергонксоні, Н. Й.

Адреса:

Ukrainian National Ass'n Estate

Kerhonkson, N.Y. 12446 • Tel.: (914) 626-5641

- Запрошуємо Шановних Земляків взяти громадно участь, щоб в приємно-родинній атмосфері провести час, та стрінувши приятелів і знайомих-земляків, перенестись спогадами в рідні сторони нашої вужчої батьківщини.
- В програмі Зустрічі: мистецька програма, бенкет, танцювальна забава та образотворча виставка нашого земляка ОСТАПА БЕРЕГУЛЯКА.
- Кошти побуту за ці два дні виноситимуть 30-35 дол. від особи.
- Свою участь і замовлення нічлігів просимо зголошувати безпосередньо до Адміністрації Союзівки.

То ж до милої і приємної зустрічі на Союзівці!

За Центральний Комітет Дрогобиччини:

Інж. Володимир Осередчук, *голова* — Микола Курчак, *секретар*

ЩЕ ТІЛЬКИ ДО 1-го ЧЕРВНЯ Ц. Р. МАЄТЕ НАГОДУ ВИСЛАТИ ПЕРЕДПЛАТУ НА "THE UKRAINIAN WEEKLY"

(Просимо витяти, виповнити і разом з належною передплатою, переслати до Адміністрації „Свободи":
SVOBODA
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302)

ДАТА ------

ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

ЗАМОВЛЕННЯ І ПЕРЕДПЛАТА НА The UKRAINIAN WEEKLY

Передплата: річно для членів УНС $5.00; для нечленів $8.00
піврічно $3.00; $5.00

Прошу зарахувати мене до передплатників The Ukrainian Weekly

Ім'я і прізвище ------

Address No Street City State Zip Code

Я є членом УНС, Відділ ... Я не є членом УНС ☐

Залучую (чеком ☐ , грошовим переказом ☐) мою річну ☐ (піврічну ☐) передплату

Передплата $ ------

Пресовий Фонд $ ------

Шумук розповідає...

(Закінчення зі стор. 1)

лення прикордонного району — як солдата другого сорту, бо в такі війська відправляють людей із неблагонадійних родин. 22 червня 1941 року фашистські війська напали на СРСР. Нас забрали з кордону на Бузі у Житомирську область і там, озброївши, створили з нас так званий „особливий" штрафний батальйон, що діяв у найнебезпечнішій ділянці фронту. Через декілька днів дві третини солдатів нашого батальйону загинуло.

У серпні 1941 року, згідно з наказом вищого командування, в нашому батальйоні майже півтори сотні солдатів через політичну неблагодійність були позбавлені права носити зброю. До цих роззброєних потрапив і я, перетворившись, таким чином, на солдата третього сорту. Під містечком Пирятином нас, солдатів, що не заслуговували на довір'я захищатися зі зброєю в руках, зібрали в два батальйони, щоб перекинути до Новосибірська на східні заводи. Однак, сталося незаплановане. Фашистські війська оточили й узяли в полон п'ять радянських армій. У це велике київське оточення потрапили й два наші роззброєні батальйони. Ось за яких обставин я потрапив до полону.

Фашисти зігнали нас, близько 40.000, до старого покинутого кар'єру в м. Хоролі Полтавської області. У цій страшній ямі смерти, без даху над головою, під осінніми холодними дощами нам давали раз на добу півлітра зупи без солі і раз на три дні 200 грамів чорного хліба. В цій ямі люди почали падати й умирати, як мухи, від голоду, холоду й різних епідемій. Опинившись перед лицем неминучої смерти, я з трьома своїми земляками вирішив тікати.

Однієї холодної дощової ночі нам, трьом полоненим, пощастило втекти. Минаючи пішки село за селом у напрямку Заходу, через Полтавську, Київську, Житомирську області, я довідався від населення про неймовірні жахи, пережиті ним у 1933-1937 року. Руїни вимерлих від штучного голоду сіл, жахливі оповіді людей, що пережили ті жахи, відкрили мені очі й очистили мій розум від смертоносного опіюму комуністичної ідеології.

Прояснення в ті часи було для мене рівнозначне духовній і моральній смерті, бо комуністична ідеологія була моєю ідеологією, я боровся за неї й страждав у польських тюрмах, я вірив у ті ідеї, як у найблагородніші й найвищі ідеї людства. Втративши віру, я втратив сенс життя, бо те, що було для мене найдорожчим, виявилося жахливим, а фашизм був ще жахливішим. З того часу режим Сталіна став для мене таким осоружним, як і режим Гітлера. Відтоді не лише війна, але й усе інше втратило для мене сенс, і я відчув себе наймовірно самотнім, безборонним і покинутим перед нищівним повсюдним, лукавим і лицемірним злом. І все ж я продовжував іти на Захід, до своєї улюбленої Волині, в своє рідне село.

Діставшися до нього, я, тихо озираючись, увійшов до своєї хати пізно ввечорі. Дружина, побачивши мене, з жахом вигукнула: Ой, Боже, чого ж ти прийшов? Адже всі німецькі посіпаки з шутцполіції давно на тебе чатують, зловтішаючись наперед тими муками, що їх ти зазнаватимеш у їхніх руках.

Не дочекавшися світанку, я змушений був піти з рідної хати. І все ж я вирішив відвідати вчителів, з якими працював у одній школі в 1940 році. Моя поява їх також дуже стурбувала. Ніна Зеленська — донька священика, розстріляна пізніше німцями за участь у національно-визвольному русі — на той час була директором школи, а Емілія Шведова — вчителькою. Вони співчутливо й подiловому поставилися до мого безвихідного становища. Ніна З. мені сказала: „Тобі, Даниле, напевно відомо, що я пов'язана з національно-визвольним рухом, і в цей тяжкий для тебе час хотіла б допомогти, бо свого часу й ти мені допомагав. Але, на жаль, я безпорадна, бо комендант поліційної дільниці в Підгородні та комендант любомильської поліції не підкоряються нашому підпіллю. Вони — підлеглі німецького ґестапо і давно гострять на тебе зуби. Але я дістану тобі документи".

Вона дістала мені посвідчення й диплом педагогічного технікуму на чуже прізвище. З цими документами я довго блукав від Буга до Дніпра й навпаки, називаючи себе втікачем із табору військовополонених. Лише в березні 1942 року на одному з хуторів Остозького району господар взяв мене в свій дім за робітника допомагати по господарству.

Фашистські війська просунулися далеко на Схід, проте їхній похід уповільнювався все дужче й дужче, окупаційна влада почала забирати в селян останній хліб і худобу, а молодь вивозили до Німеччини на працю. Вивіз загрожував і мені, тому я був змушений знову звернутися до Ніни. Настала весна 1943 року. Населення Осторозького району зі зброєю в руках виступило проти фашистської окупаційної влади, відбираючи пограбований хліб і худобу й повертаючи все те населенню. Ось тоді я й став активним учасником національно-визвольного руху, бо в той тяжкий час увесь народ Волині й Полісся об'єднався довкола тих, хто виступав проти німецьких окупантів.

У травні 1943 року німці кинули проти нас великі сили, і в селі Малин Острозького району живцем спалили в церкві й школі понад сімсот чоловіків. В серпні того ж року німецька окупаційна влада кинула проти нас у містечку Колках цілий полк з участю авіації й танків — тоді вони знищили Колки. Загинуло близько 500 чоловіків. А радянських червоних партизанів у себе під боком, у Цуманському лісі, німці не чіпали; не чіпали вони також і польських людовців у Пшебражу, бо людовці підтримували зв'язок з німецькими карателями в Луцьку та Ківерцях, а також і з червоними партизанами в Цуманському лісі, щоб спільно провокувати й нацьковувати німецьких карателів на українське національно свідоме населення.

Моральна відповідальність за жахливу трагедію в Малині та Колках лежить на червоних партизанах, що були під командуванням Медведєва в Цуманському лісі, і польських людовцях під проводом Сабостяки, що були в с. Пшебражі. Російські й польські партизанти та німецькі карательні війська однаково ставилися до українського національного руху і спрямовували свої сили насамперед проти нього. Щодо цього я маю незаперечні й переконливі докази.

Під час війни я остаточно переконався в шкідливості й небезпечності тоталітаризму й авторитарних ідей, не зважаючи на їхнє забарвлення й спрямованість. Але фактично навіть за авторитарних формацій єдиною моєю дійовою зброєю впродовж усієї війни було слово, і лише слово гуманізму.

Я не можу не захоплюватися політичною системою ЗСА, Англії й Канади, бо підвалиною цієї системи є гуманізм і демократія, бо ці країни наріжним каменем своєї політики вважають права людини. У зв'язку з цим треба особливо наголосити на політиці президента Картера. До укладення угоди САЛТ II я ставлюсь позитивно, але вважаю, що одночасно слід було б установити аналогічний паритет на засоби ідеологічної боротьби, себто, щоб у країнах Варшавського пакту видавалося б стільки ідеологічної літератури вільного демократичного напрямку, скільки видають комуністичної літератури, газет і журналів промосковського напрямку в країнах вільного світу, а в СРСР продовжують переслідувати людей за думку, за слово, за висловлення переконань, не даючи змоги виїхати до країни вільного світу.

Якщо й говорити про воєнні та всякі інші злочини, то тільки не вам, панове-товариші, керівники СРСР, бо радянський режим за 1933-1937 роки знищив більше людей, ніж їх загинуло від рук фашистів за всю Другу світову війну. А, ви, панове, в ті роки аж ніяк не були конюхами, ви були дійовим інструментом в руках кривавого режиму Сталіна, виконавцями районного й обласного маштабу. Я знаю, панове, що перебуваю в ваших пазурях і що саме на мене чекає, проте, не зважаючи на наслідки, я викриватиму вас до останньої хвилини свого життя.

Данило Шумук"

Окружний Комітет Відділів УНС Ютика-Сиракюзи, Н. Й.

повідомляє, що

в неділю, 8 червня 1980 р., о год. 2:30 по пол. в залі Українського Народного Дому
1317 West Fayette St., Syracuse, N. Y.

відбудуться

ЗВИЧАЙНІ РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС Ютицько-Сиракюзької Округи

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1 Відкриття;
2 Вибір президії;
3 Вибір Номінаційної Комісії;
4 Відчитання протоколу з попередніх загальних зборів і його прийняття;
5 Звіти членів Управи: голови, секретаря і касира;
6 Звіт Контрольної Комісії;
7 Дискусія над звітами і уділення абсолюторії уступаючій Управі;
8 Вибір Управи і Контрольної Комісії на рік 1980;
9 Доповідь ВАСИЛЯ ОРІХОВСЬКОГО — головного організатора УНС;
10 Дискусія;
11 Затвердження пляну праці на біжучий рік;
12 Внески, запити і закриття зборів.

До участи в зборах зобов'язані предсідники, секретарі, касири, конвенційні делеґати й інші урядовці відділових Управ, а саме: 21, 38, 39, 58, 121, 192, 202, 215, 263, 271, 283, 317, 330, 484.

У зборах візьме участь:
ВАСИЛЬ ОРІХОВСЬКИЙ — гол. організатор УНС

Окружна Управа

ЗВЕРНЕННЯ ДО КОЛИШНІХ ГРОМАДЯН ЗОЛОЧІВЩИНИ

Комітет Золочівщини з радістю повідомляє своїх земляків, що праця над здійсненням і завершенням збірника наближається до успішного кінця. Комітет одержав від земляків за відносно короткий час понад 16,000 долярів, але ще потребує коло 4,000 долярів, бо інфляція за останні два роки й загальне піднесення цін друку гальмує нас від остаточного зфіналізування проєкту.

Хоча Комітет залишає ціну — 25 долярів за примірник, це не означає, що за таку ціну можливо видати такого об'єму й змісту книгу, взявши до уваги також обмежений тираж видання. Усе ж таки, щоб уможливити набути збірник старшим громадянам і тим, які з різних причин не можуть собі дозволити купити збірник за його властиву ціну, Комітет приймає ще передплати по 25 долярів за примірник до кінця цього року. З появою збірника останній продаватиметься по 35 долярів за примірник. Справді, кошт одного примірника становитиме біля 40 долярів. Як уже попередньо стверджено, біля ста примірників вишлемо безплатно до видавництв, університетських бібліотек і низки бібліотек у різних країнах, де замешкують українці.

За загальним поглядом кількість проживаючих у вільному світі громадян Золочівщини сягає багатьох тисяч, але досі ми зуміли нав'язати кореспонденційний контакт лише із чотириста людьми. З того числа лише половина передплатила і склала пожертву на збірник. Щоб поінформувати якнайширше коло золочівців потрібно Комітетові якнайбільше адрес осіб, бо маючи їхні адреси, зможемо переслати інформацію про збірник, ним зацікавити та збільшити число передплатників.

Водночас повідомляємо, що можемо ще використати певну кількість світлин із культурно - громадської діяльности. Зокрема потребуємо якнайбільше світлин із насипаних могил, що мали місце в 1941 році, і які символізують проголошення Української Державної Самостійности. По використанні світлин повернемо їхнім власникам. Замовлення на збірник, адреси золочівців та відповідні світлини просимо пересилати на адресу Комітету:
ZOLOCHIV ALMANAC COMMITTEE, 77 Leggett Ave., Weston, Ontario M9P 1X5, Canada

30-ЛІТТЯ ПЛАСТОВОЇ...

(Закінчення зі стор. 2)

Федун — заступник станичного, ст. пл. Катруся Панченко — писар, пл. сен. Любомир Думановський — фінансовий референт, ст. пл. Дарія Фарміга — референт пластових видань, пані Люба Остапяк — референт членських вкладок і книговедення, пл. сен. Марія Бакалець — кошова, пл. сен. Володимир Ґной — кошовий, пл. сен. Галина Кутко — референт імпрез, Дарія Колатало — допоміжний референт імпрез, пл. сен. Мирослав Безушко — господар і референт майна, пл. сен. Юрій Яцикевич — референт коляди, пл. сен. Ліда Крамарчук — реф. пл. платівки, Юрій Бук — референт спорту, пл. сен. Маруся Косаревич — провідник ОП УСП, Андрій Іваськів — голова Гуртка Пластприяту,, ст. пл. Ігор Раковський — зв'язковий 38-го Куреня УПЮ-ів, ст. пл. Ореста Федун — зв'язкова 38-го Куреня УПЮ-ок, ст. пл. Орест Вірстюк — гніздовий 17-го Гнізда УПН-ів, пл. сен. Людмила Дармограй — гніздова 22-го Гнізда УПН-ок; пл. сен. Маркіян Титла — голова Станичної Ради, пл. сен. Богдан Крамарчук — член Ради, ст. пл. Мирося Ваньо — член Ради.

Комітет ювілейного свята очолила пл. сен. Галина Кутко. Підготовою, друком і розсилкою запрошень займався пл. сен. Маркіян Титла, а розміщенням гостей, пл. сен. Богдан Крамарчук. Свято було надзвичайно вдалим — добірною програмою і гостями. Після вечері продовжувалася забава під звуки знаної оркестри „Зелене Жито", а внизу в клюбі „Київ", у зарядженні сеніорів під проводом пл. сен. Марослава Безушка, продовжувалась ювілейна виставка.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПЕТРО ДЕМЯНЧИК, член УНС Відд. 320 св. Трійці в Балтимор, Мд., помер 15-го квітня 1980 р. на 72-му р. життя. Нар. 1908 р. в Міссурі, ЗСА; членом УНС став 1925 р. Залишив у смутку дружину Тересу та інших членів родини. Похорон відбувся 19 квітня 1980 р. на цвинтарі св. Трійці в Говплови, Ню Джерзі.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Малко, секр.

ІВАН ОНИСІВ (ОНИСЬО), член УНС Відд. 106 св. Николая в Чікаґо, помер 16 квітня 1980 р. на 67-му р. життя. Нар. 1912 р. в Чікаґо, Ілл.; членом УНС став у 1938 р. Залишив у смутку сестру Дороту, брата Володимира і 6 братанків та дальшу родину. Похорон відбувся 19 квітня 1980 р. на цвинтарі св. Николая, Чікаґо, Парк Рідж, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

КОРНЕЛЯ КУЗЬМАК, членка УНС Відд. 385 Т-ва Запорозька Січ в Міннеаполіс, Мінн., померла 16 квітня 1980 р. на 89-му р. життя. Нар. 1891 р. в Сколім, пов. Стрий, Україна; членкою УНС стала у 1951 р. Залишила у смутку доньки: Мирославу і Володимиру, внучку і двоє правнуків. Похорон відбувся 19 квітня 1980 р. на цвинтарі св. Антонія в Міннеаполіс.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ПЕТРО ГЕРМАНОВИЧ, член УНС Відд. 114 св. Володимира в Чікаґо, Ілл., помер 27 лютого 1980 р. на 62-му р. життя. Нар. 1918 р. в Чікаґо, Ілл.; членом УНС став у 1937 р. Залишив у смутку дружину Гарріст, синів Володимира і Петра та маму Марію. Похорон відбувся на цвинтарі Ст. Адальберт Нілес, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Бережан, секр.

ЕМІЛІЯ ТИХОНЕВИЧ, членка УНС Відд. 305 в Магоней Сіті, померла 25 березня 1980 р. на 76-му р. життя. Нар. 1911 р. в Україні; членкою УНС стала у 1927 р. Залишила у смутку сина Карла і дочку Міллісент. Похорон відбувся 27 березня 1980 р. на українському цвинтарі в Магоней Сіті.

Вічна Їй Пам'ять!
Маргарита Гентош, секр.

ІВАН СОЛОВЕЙ, член УНС Відд. 486, помер 4 березня 1980 р. на 77-му р. життя. Нар. 1903 р. в Борщівці, Україна (Волинь). Залишив у смутку дружину, дочку, зятя, внуків і правнуків. Похорон відбувся 6 березня на сербському цвинтарі в Кольма, Каліф.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

КАТЕРИНА ПИЛИПІВ, членка УНС Відд. 363 Т-ва Запорозька Січ в Олін, Н. Й., померла 4 квітня 1980 р. на 85-му р. життя. Нар. 1895 р. в Західній Україні. Залишила у смутку доньку Анну, вісім внуків та 14 правнуків. Похорон відбувся 7-го квітня 1980 р. на цвинтарі св. Бонавента в Аллеґені, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ІВАН ҐАРБАЧЕВСЬКИЙ, член УНС Відд. 204 ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, помер 8 квітня 1980 р. на 60-му р. життя. Нар. 1920 р. в Вріджпорті, Конн.; членом УНС став у 1974 році. Залишив у смутку дружину Марґарету, сина Івана і дочку Ліліян. Похорон відбувся на цвинтарі Лейк Ворт Меморі Ґарденс в Лейк Ворт, Флорида.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Палідвор, секр.

СТЕПАН СТАНЬКО, член УНС, Відд. 448 Т-ва Самопоміч в Лясаль, помер 21 березня 1980 р. на 79-му р. життя. Нар. 1900 р. в Польщі; членом УНС став у 1957 р. Залишив у смутку Наталію Станько (Задорожну). Похорон відбувся 25 березня 1980 р. на цвинтарі Нотр Дам, Коте дес Нейґес в Монтреаль.

Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Плешкевич, секр.

МИКОЛА ТАРАСЮК, член УНС Відд. 245 Т-ва Запорозька Січ в Трентон, Н. Дж., помер 29 березня 1980 р. на 73-му р. життя. Нар. 1907 р. в Сельце, Волинь; членом УНС став у 1949 р. Залишив у смутку дружину Віру сина Юрія братів і сестер в Україні та рідних в Америці і Канаді. Похорон відбувся 1 квітня на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Мартиненко, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 31-го ТРАВНЯ 1980 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори 361-го Відд. — Т-ва Дністер, о год. 3-ій по пол. в домівці „Дністра", кім. ч. 25 УНДому, 142 Друга Авеню. Проситься чл. прибути на означену годину. Члени, які залягають членські вкладки, можуть їх вирівняти перед, або після зборів. — Управа.